

Högskolan Kristianstad

291 88 Kristianstad

044-20 30 00

www.hkr.se

SSV70L Uppsats, Svenska Vårterminen 2012

Hemingways kvinnor *Stereotypa eller en spegling av sin tid?*

Författare
Cecilia Holmgren

Handledare
Lennart Leopold

www.hkr.se

Hemingways kvinnor

Stereotypa eller en spegling av sin tid.

Abstract

Hemingway's women – Stereotypes, or a reflection of their time?

This essay is about the female characters in the books of Hemingway. Are they as simple as some critics say, or are they more complex beings, and which ones of the women in the life of Hemingway, can be noticed in his female characters? In the work with this essay, biographies of Hemingway as well as a few of his novels have been studied. The selected novels are *Farewell to Arms*, *Across the River and into the Trees*, *The Sun also rises* and the short story *The Snows of Kilimanjaro*. The selection was based on the fact that these stories contain good female characters. The result of the essay is that I don't think that it is possible to divide the female characters in the works of Hemingway, in two categories. I think that they are more complex beings and a reflection of their time.

Ämnesord: Hemingway, women, characters, dichotomize, bitches,

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och frågeställningar.....	6
1.3 Disposition	6
2. Forskningsbakgrund	8
2.1 Biografisk litteraturforskning	8
2.2 Urval	10
2.3 Om kvinnorna i Hemingways liv	11
2.4 Om kvinnorna i Hemingways verk.....	14
3. Metod	16
4. Empiri.....	17
4.1 Och solen har sin gång – Lady Brett Ashley.....	17
4.2 Farväl till vapnen – Catherine Barkley.....	19
4.3 Över floden in bland träden – Contessa Renata	21
4.4 Snön på Kilimanjaro.....	23
5. Analys.....	25
6. Metoddiskussion.....	28
7. Sammanfattning	29
Källförteckning.....	30

1. Inledning

Det första verket jag läste av Hemingway var *Snön på Kilimanjaro* och därefter var jag fast. Jag fortsatte att läsa olika verk av Hemingway och somliga satte djupare spår hos mig än andra. *Farväl till vapnen* var ett av dessa verk, där kärlekshistorien mellan den unge soldaten och sjuksköterskan, berättad med Hemingways berömda isbergsteknik som innebär att han bara berättar det nödvändigaste och lämnar resten till mig som läsare att läsa in mellan raderna, grep tag i mig.

Efter att så småningom ha läst flertalet verk av Hemingway och även en del om Hemingway och hans liv började en tanke att gro i mig. Denna tanke var dock odefinierbar till att börja med och inte förrän våren 2008 när det var dags att fundera över ämne inför kommande uppsats, slog det mig - kvinnorna i Hemingways verk. Kan det vara så, att de återspeglar kvinnorna Hemingway haft omkring sig i sitt liv? Då jag inte hade läst något om detta dittills, kändes det som ett intressant ämne att fördjupa sig i, i samband med uppsatsskrivande.

I arbetet med Hemingway och hans kvinnor har jag insett att flertalet forskare, recensenter och andra förstå-sig-påare har genom åren haft åsikter, inte enbart om Hemingway som person, utan även om Hemingways författarskap. Av dessa finns det en hel del som vill dela upp karaktärerna i två kategorier, och anser att Hemingways kvinnor antingen är veka små varelser eller "bitches". Vid första anblicken när man läser Hemingway kan det visst det framstå som att så är fallet men min undran är om det är verkligen är så, när man börjar gå på djupet i hans verk.

1.1 Bakgrund

Det finns en hel del forskning gjord på området om Hemingways kvinnliga karaktärer och här kan man hitta två läger. Det finns de forskare som säger att Hemingways kvinnliga karaktärer är tvådimensionella och att de är karikatyrer, eftersom det i deras personligheter enbart visas enstaka aspekter av den mänskliga personligheten (Whitlow 1984). Whitlow tar i sin studie upp Philip Maycomber som ett exempel på forskare som är av denna tvådimensionella åsikt. Maycomber menar att kvinnorna kan delas in i två typer, antingen onda och destruktiva eller romantiska, väna dagdrömmare (Whitlow 1984). Å andra sidan finns det de forskare, bland annat Whitlow, som vill visa att så inte alls är fallet utan Hemingways kvinnliga karaktärer är betydligt mer komplexa än så (Whitlow 1984).

Annan forskning som har gjorts på området, är den om kvinnorna i Hemingways liv och vilken betydelse de haft för Hemingway. Exempel på kvinnor som figurerade i Hemingways liv är modern, som han sade sig hata och systrarna han växte upp med men även hans fruar, älskarinnor och väninnor. Alla har de satt sina spår hos Hemingway. Det finns flera författare av biografier om Hemingway som berättar allmänt om kvinnorna, men Bernice Kert fokuserar i sin biografi på att skildra och beskriva alla dessa kvinnor, som på ett eller annat sätt figurerat i Hemingways liv, samt deras förhållande till Hemingway och även deras betydelse (Kert 1983).

Med denna forskning och med ett urval av Hemingways verk som bakgrund, ämnar jag att försöka se om det går att hitta tydliga paralleller mellan de kvinnor som figurerade i Hemingways liv och de som Hemingway diktat upp.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur kvinnorna framställs i några av Hemingways verk och för att se om det finns några likheter mellan dessa och de kvinnor som figurerade i hans liv. Detta syfte ska uppnås genom att följande frågeställningar besvaras:

- Är kvinnorna i Hemingways verk så enkla som en del forskare vill göra gällande?
- Vilka verkliga kvinnor har präglat Hemingways fiktiva karaktärer mest?
- Finns det karaktärsdrag hos Hemingways kvinnliga karaktärer som är typiska för sin tid? Kan dessa vara en förklaring till eventuella stereotyper?

1.3 Disposition

I kapitel två ges en forskningsbakgrund och denna delas upp i fyra delar. I den första delen av kapitel två, redovisas en del om biografisk litteraturforskning. I den andra delen redovisas kort mitt urval och anledningen till detta urval. Den tredje delen tar upp en del av den forskning som finns generellt om Hemingway upp och slutligen, i den fjärde delen, redovisas den forskning som finns med inriktning på Hemingways kvinnor, verkliga som fiktiva.

Det tredje kapitlet är ett metodkapitel där jag berättar om mitt tillvägagångssätt samt för- och nackdelar med detta. I det fjärde kapitlet presenteras empirin och resultatet som jag kommit fram till under arbetets gång och det femte kapitlet är det avsnitt där det förs en diskussion

gällande resultatet och den tidigare forskningen. I kapitel sex diskuteras metoden kortfattat och till sist avslutas uppsatsen med en sammanfattning i kapitel sju.

2. Forskningsbakgrund

2.1 Biografisk litteraturforskning

Då jag i mitt arbete ämnar undersöka sambandet mellan kvinnorna i Hemingways liv och hans fiktiva kvinnor, kommer det att innebära att en biografisk metod används. Enligt Carina Burman är detta en av de äldsta metoderna då man redan under antiken försökte tolka Illiaden och Odysseen för att på så sätt dra slutsatser om författarens, det vill säga Homeros, liv (Burman 2002). Denna metod är dock inte oproblematisk på något sätt, då det kan innebära att man läser in alltför mycket om författaren när man tolkar verken som skrivits av densamme. Detta innebär, trots problematiken, inte att metoden ska förkastas eftersom den kan innebära en ökad förståelse av verket om man använder den på rätt sätt (Burman 2002).

Den historisk-biografiska forskningen som utvecklades under 1800-talet och har sin grund i positivismens filosofi, har fyra olika vinklar att se på ett verk (Berseth Nilsen, Romøren, Seip Tønnessen, Wiland 1998). Den första är förhållandet mellan liv och verk. Då tittade man på författarens liv och vilka faktorer som var speciella för just honom eller henne. I den andra varianten intresserade man sig för olika ”kollektiva strukturer” (Berseth Nilsen, et al. 1998 s. 17), till exempel klasstillhörighet, religion, etnicitet med flera. Det tredje området hade med sambandet mellan olika idéströmningar (religiöst och filosofiskt) och det egna medvetandet att göra. Man tittar på hur tidsandan och författarens personlighet hänger ihop. Inom det fjärde och sista området gjorde man jämförelser av hur enskilda verk, författare, genrer och tendenser inom olika litterära epoker, påverkades av varandra på olika sätt (Berseth Nilsen, et al. 1998). Wiland menar att i modern tid har den historisk-biografiska forskningen överlevt på grund av att den tar upp problem som är viktiga i förmedlandet av litteraturen. Den har tidigare kritiserats av de efterföljande vetenskapliga inriktningarna och framförallt av nykritiken som menar att man låter faktorerna runt omkring spela för stor roll i tolkandet av verket och missar därmed att se verket som en egen enhet (Berseth Nilsen, et al. 1998).

Burman delar in den biografiska litteraturforskningen i tre huvudsakliga grupper. Den första, litteraturen som biografisk källa, använder det litterära verket som biografiskt redskap för att dra slutsatser om författaren. I den andra tolkningen, den biografiska verktolkningen, är det istället kunskapen om författarens biografi som används för att lyfta fram verket. Det tredje förfarings sättet, den litteraturhistoriska biografien, avser istället för att behandla verket, ge ett

porträtt av författaren genom historiska undersökningar (Burman 2002). Den metod som den biografiska delen av min undersökning faller inom, är den biografiska verktolkningen, eller genetisk-biografisk riktning som den även kallas (Berseth Nilsen, Romøren, Seip Tønnessen, Wiland 1998). Detta är också den vanligaste tolkningen idag enligt Burman (Burman 2002). Jag vill genom att läsa om kvinnorna i Hemingways liv i olika biografier, se om det går att koppla ihop dem med de fiktiva kvinnorna. I biografierna ges alla fakta om författaren som behövs för att kunna utföra en biografisk verktolkning. Fällan som man ska akta sig för att gå i är att det är lätt att gå i cirkelresonemang där man med hjälp av biografien analyserar texten och bevisar det som redan är bekant. För att undvika detta måste ett syfte noga definieras. Man bör också använda sig av andra närstående metoder för att få resultat (Burman 2002).

Det vanligaste sättet att arbeta med just genetisk-biografisk verktolkning består av tre steg. I det första steget arbetar man med texten genom närläsning och nedbrytning i mindre delar där man studerar hur karaktärerna är, vilken miljö de befinner sig i, vad samhället i verket har för betydelse för karaktärerna, olika händelser som är väsentliga med mera. Därefter tittar man på textens uppbyggnad, stilistiska egenskaper, vilken genre den tillhör och så vidare. Efter arbetet med texten kommer arbetet med författarens liv in. Då går man igenom alla möjliga källor som har upplysningar om författaren och som är relevanta i sammanhanget. Detta för att få både en bredd och ett djup i sina kunskaper om författaren. Det sista steget är det steg där man lägger fram sina hypoteser om sambandet mellan liv och verk. Man försöker hitta och styrka sannolika samband mellan författarens liv och olika detaljer i verket (Berseth Nilsen, Romøren, Seip Tønnessen, Wiland 1998).

Då jag väljer att lägga fokus på kvinnorna i Hemingways verk är det lämpligt att även titta lite på den feministiska litteraturkritiken. Kvinnorörelsen på 1960-talet ska inte ses som starten på feminismen men den har präglat dagens feministiska litteraturkritik. Kvinnorna i litteraturen menade man, gav både kvinnliga och manliga läsare en bild av hur kvinnan skulle vara. Den pekade bland annat på hur kvinnokaraktärer under 1800-talet inte arbetade om det inte var absolut nödvändigt, utan istället hamnar fokus på valet av make vilket också kommer att bestämma hjältinnans framtida position i samhället (Barry 2002). Detta är något att ha i åtanke vid läsningen av Hemingway, han var, som alla andra, präglad av sin tid vilket även bör ha präglat hans kvinnosyn och i sin tur skapandet av hans kvinnliga karaktärer.

I den feministiska litteraturkritiken har både Millet och Ellman haft som syfte att visa att i texter av män, skapas falska och stereotypa föreställningar om kvinnor (Larsson 2002). Charlotte Engberg (Engberg 1993) skriver även hon, om hur den tidiga feministiska litteraturforskningen var ute efter att visa hur kvinnor i litteraturen skapats av olika bilder av kvinnan som inte är helt överensstämmande med verkligheten. Detta bör man också ha i åtanke vid studiet av Hemingways kvinnor, då många kritiserar Hemingway för att göra just detta, använda sig av enbart två stereotyper. En annan aspekt av den feministiska litteraturkritiken som Showalter (Showalter 1993) tar upp är att det finns två olika varianter av feministisk litteraturkritik. Den första är den där man tittar på kvinnan som läsare, feministisk läsning, och olika teorier kring detta. Den andra är när man tittar på kvinnan som författare, gynokritiken, och hennes texter. Den senare är av naturliga förklaringar inte aktuell i detta avseende. Barry har listat elva olika varianter av vad feministiska kritiker gör och där tar han bland annat upp att man undersöker framställningen av kvinnor i litteraturen, av såväl män som kvinnor, vilket också är en liten del i detta arbete (Barry 2002).

Om man bortser från huruvida det är en kvinna eller en man som har skrivit verket, och enbart tittar på olika teorier inom den feministiska kritiken, så tar Barry upp både den anglo-amerikanska inriktningen och den franska inriktningen av den feministiska litteraturkritiken. Den anglo-amerikanska inriktar sig huvudsakligen på traditionella områden som tema, motiv och karaktärisering. Dessa kritiker anser att närläsning och förklaringar av enskilda verk är det huvudsakliga och har därför en hel del gemensamt med det liberala humanistiska närmandet av litteraturen. I motsats till detta, arbetar kritikerna inom den franska inriktningen oftast med språket, framställningen och psykologin och har därmed anammat en hel del av poststrukturalismen och psykoanalysen som grund för sitt arbete (Barry 2002).

2.2 Urval

Att studera samtliga av Hemingways verk och kvinnokarakterer skulle bli ett för stort arbete för denna typ av uppsats. Istället har fyra verk och därmed fyra kvinnliga karakterer valts ut. Verken som valts är *Och solen har sin gång*, *Farväl till vapnen*, *Över floden in bland träden* och *Snön på Kilimandjaro*. Valet har till viss del varit slumpmässigt och den enda tanke som funnits, har varit att det ska finnas tydliga kvinnokarakterer i verken och att kvinnorna i verken ska spegla olika sidor av de stereotyper som Hemingway använder sig av, enligt kritiker. Anledningen till att jag väljer att använda mig av de eventuella stereotyperna är för att jag ska ha en grund att stå på när jag jämför med de verkliga kvinnorna.

2.3 Om kvinnorna i Hemingways liv

Genom läsning av olika biografier som finns om Hemingway, ges man som läsare en bild av vilka kvinnor som spelat en större roll i Hemingways liv. De första kvinnorna som präglar Hemingway är modern, Grace Hemingway, som han hela livet anklagade för att ha dominerat och manipulerat hans far till att göra som modern ville och de fyra systrarna Marcelline, Ursula, Madelaine och Carol (Kert 1984). Hemingways systrar var storväxta och vackra flickor och enligt Burgess skulle Hemingways uppväxt tillsammans med dessa till stor del påverka hans attityd till kvinnor. När han umgicks med jämnåriga kvinnor hade han en broderlig hållning och de kunde ganska lätt få honom dit de ville (Burgess 1984).

Hemingway gifte sig fyra gånger och även av de fyra fruarna ville han ha "en systerlig bussighet" (Burgess 1984, s. 12). Hemingway var dock ingen enkel man att leva med. Han krävde fullständig trohet av sina fruar samtidigt som han själv var otrogen mot dem. Hans sista hustru, Mary Welsh ställde sig frågande inför det faktum att kvinnor faktiskt stannade kvar hos honom så länge som de gjorde, inklusive henne själv (Broer & Holland 2002).

Hemingways första förälskelse, som är en av kvinnorna som tydligt satt sina spår hos Hemingway, var Agnes von Kurowsky. De möttes när Hemingway vårdades för en krigsskada, i Milano. Den nittonårige Hemingway blev förälskad i den vackra, sjuksköterskan Kurowsky men eftersom hon närmade sig de trettio, besvarade hon inte hans kärlek då hon inte ville inleda ett förhållande med en så pass ung man (Burgess 1984). Kert menar dock att Agnes von Kurowsky skrev passionerade och intima brev till Hemingway när de var åtskilda. Under tiden Hemingway vårdades av Kurowsky, spenderade de mycket tid tillsammans på nätterna, då de hade många samtal. Kurowsky upptäckte att de var besläktade själar men även om Agnes von Kurowsky kände sig dragen till den unge Hemingway drog hon dock en gräns vid fysisk kontakt (Kert 1983).

Efter att Hemingway återvänt till Oak Park fortsatte han att drömma om Agnes von Kurowsky och skickade dagligen brev till henne till den dagen då han förstod att hon hade förälskat sig i en annan, en ung italiensk man, vilket fick Hemingway att under en kort stund rasa av svartsjuka (Burgess 1984).

År 1920 möter Hemingway sin första fru, Hadley Richardson. En kvinna som inte haft en helt lätt uppväxt då hon på grund av en skada i unga år växte upp med en dominant och överbeskyddande mor och en far som hon dyrkade, trots att han alltför ofta drack för mycket och tog livet av sig när Hadley var 12 år. Den dagen modern dog var det som en befrielse för Hadley och strax därefter träffar hon Ernest Hemingway för första gången. De ansåg sig vara ämnade för varandra och under den tid de var tvungna att leva åtskilda var Hemingway full av leda och längtan efter Hadley. Den tredje mars 1921 gifte de sig och strax därefter flyttade de till Frankrike under en period där de bland annat möter Gertrude Stein, som får stor inverkan i Hemingways liv. Andra viktiga personer som Hemingway träffar under tiden han är gift med Hadley är Ezra och Dorothy Pound, F. Scott och Zelda Fitzgerald och Duff Twysden, för att nämna några (Kert 1983).

Zelda Fitzgerald och lady Duff Twysden är kvinnor som båda kommer att spela en roll i Hemingways skapande av kvinnliga karaktärer. Zelda Fitzgerald, en kvinna med skönhet och stil, var även hon en författare och Hadley tyckte sig ana en underliggande fiendskap mellan henne och Hemingway. Zeldas man, Scott, å andra sidan var en stor beundrare av Hemingway vilket Zelda eventuellt var avundsjuk på, då hon och Scott alltid var svartsjuka på varandras arbete. Hadleys åsikt om det hela var att Hemingway, som de flesta oavsett kön och ålder drogs till, var för mycket man för Zelda Fitzgerald och att det bidrog istället till att hon förnärmades av honom (Kert 1983). Lady Duff Twysden var en vacker kvinna, även hon, som varit gift två gånger och under sitt första äktenskap var otrogen med den man som kom att bli hennes äkta man nummer två. Hon hade en stor aptit på män och drack mycket alkohol, samtidigt som hon hade humor och även Hadley gillade henne (Kert 1983).

Pauline Pfeiffer, Hemingways andra fru, kommer in i hans liv medan han fortfarande är gift med Hadley Richardson. Hadley ställer som krav att Pauline och Hemingway ska vara ifrån varandra i hundra dagar, innan hon går med på en skilsmässa, och dessa dagar är några av de jobbigaste i Hemingways liv. Hadley Richardson går dock med på skilsmässa tidigare och 1927 gifter sig Pauline Pfeiffer med Hemingway. Pengar är en fråga som ofta kommer på tal när det gäller äktenskapet mellan Pauline och Hemingway men Kert menar att det är att undervärdera Pauline, att tro att Hemingway tog henne för pengarna (Kert 1983). Istället var det till stor del det faktum att Pauline var övertygad om att de var besläktade själar, att hon var till för att vara med honom och för honom, som gjorde att Hemingway så obönhörligt drogs till henne. Pauline var full av kärlek till Hemingway och visade det på alla möjliga sätt. 1933

åker Pauline och Hemingway till Afrika där de var på safari och både Pauline och Hemingway deltog i jakt på olika djur (Kert 1983).

År 1936 kommer Martha Gellhorn in i Hemingways liv. Hon var författare, journalist och krigskorrespondent, med hela världen som sitt arbetsområde. Hon var dessutom en otroligt vacker kvinna och som, enligt Kert, jämfört med Pauline hade oddsen på sin sida när det gällde Hemingways hjärta (Kert 1983). Under flera år hade Hemingway haft ett förhållande vid sidan av sitt äktenskap, med en gift kvinna, helt legitimt enligt honom eftersom han och Pauline hade problem på det sexuella planet då hon inte fick bli gravid igen och på grund av sin katolska tro inte heller ville använda preventivmedel. När Hemingway och Martha Gellhorn haft ett förhållande i flera år, skiljer Hemingway sig från Pauline, efter många om och men, och gifter sig med Martha den 21 november 1940 (Kert 1983). De första åren lever de i lycka men efterhand blir äktenskapet sämre och sämre (Liukkonen 2008). Gellhorn är ofta på resande fot, då hon bevakar olika scenarion under andra världskriget och efter ett bråk i Dorchester gick de i princip skilda vägar, och 1945 gick de igenom sin skilsmässa, då hade Hemingway redan träffat den kvinna som skulle komma att bli hans fjärde och sista fru, Mary Welsh (Liukkonen 2008).

I Hotchners *Papa Hemingway* ges även där en del tillbakablickar på några av de kvinnor som figurerat i Hemingways liv (Hotchner 1970). Under Hemingways sista 14 år, den tid som Hotchner var vän med honom, var Hemingway gift med Mary Welsh. Bilden man får av denna kvinna i Hotchners bok är att hon är en sympatisk kvinna som är oerhört fäst vid sin man och finns vid hans sida alltid vilket Hemingway beskriver med följande ord: "... men det som gjorde att jag kunde ta mig ur eländet var att jag uppriktigt älskar miss Mary. Det vet hon, och det hjälper henne att förlåta mig när jag handlat orätt." (Hotchner 1970, s. 83).

Den 19-åriga Adriana Ivancich, som även hon spelat en stor roll för Hemingway, träffade han 1948, hos en italiensk baron som bjudit in Hemingway med flera till sin jaktstuga. Adriana var ensam kvinna bland gästerna och satt en regnig dag och torkade sitt hår framför öppna spisen då Hemingway mötte henne. När Hemingway fick veta att Adriana hade glömt sin kam, tog han fram sin egen och delade den i två bitar varav hon fick den ena. "Det var en magisk gest av en man som behövde en kvinna för att känna sig hel" (Lynn 1989, s. 530) Adriana blev den kvinna som fick stå modell för Renata i *Över floden in bland träden*. Namnet Renata var en reflex av Hemingways inbillning att Adriana var han själv som

återfötts. Då hennes far var död såg Hemingway även en koppling där och började kalla Adriana för dotter vilket på grund av ålderskillnaden och Hemingways längtan efter henne gav en incestuös antydning åt det hela. Under 1949, då Hemingway skrev på *Över floden in bland träden*, brevväxlade Hemingway och Adriana med varandra. Brev som Hemingway skrev vibrerade av passion och åtrå. ”Han saknade hennes ’svärdskarpa intelligens och älskliga sinne, kropp och själ’, ropade han; han ville hålla henne i sina armar, berättade han för henne, fast han visste att han inte fick lov att göra det...” (Lynn, 1989 s. 531). Hemingway var även övertygad om att de var så tätt sammanlänkade att de kunde byta identitet med varandra vilket visar sig i att han kallade Adriana för Hemingstein och undertecknade själv sina brev till henne med A Ivancich. Adriana hade dock aldrig några känslor för Hemingway som man, men var beredd att gifta sig med honom för att dra nytta av hans berömmelse (Lynn 1989).

2.4 Om kvinnorna i Hemingways verk

I *Hemingway and women* har Broer & Holland samlat ihop olika forskningsrapporter och avhandlingar som gjorts om Hemingway och hans kvinnor. Det är forskning dels om de fiktiva kvinnorna i hans verk, dels om kvinnorna som figurerat i hans liv (Broer & Holland 2002). I avhandlingen *In Love with Papa* menar Patterson Miller att Hemingways kvinnor i verken når både en tredje och fjärde dimension på så sätt att de känns verkliga och genomförbara och kommer att stå sig genom tiden, även om Hemingways machostämpel förhindrar en helt opartisk läsning. Hemingways kvinnliga karaktärer kan förvisso delas in i två grupper, gudinnor och ”bitches” men detta innebär inte att alla kvinnor är desamma med karaktärsdrag som styrka, aggressivitet, pragmatism och självständighet. Så som det inte finns en speciell och genomgående manskaraktär, alla är inte machomän, hos Hemingway, finns det inte heller någon genomgående kvinnokaraktär som är densamma i alla verk. En gemensam nämnare hos Hemingways kvinnor är dock att de i större utsträckning än männen förstår komplexiteten i skillnaden mellan det romantiska idealet och det verkliga livet och att de ser och utsätts för svårigheterna i livet och i förhållanden mellan män och kvinnor (Patterson Miller, 2002). Som exempel på denna komplexitet är Brett Ashley i *Och solen har sin gång*, enligt Patterson Miller, varken en nymfoman eller mansslukerska men fångad av sin egen skönhet och medveten om att den drar män till henne. Hon formas av detta samtidigt som hon försöker krossa denna bild av sig själv. Hennes nyckfullhet, ofullständiga meningar, oansvarighet och rastlöshet reflekterar hennes ökade känsla för de icke-förverkligade förhållandena och sitt icke-förverkligade jag. Hon vill tro att skönheten som identifierar henne

kommer inifrån och därför är verklig (Patterson Miller 2002). Att hon badar så mycket menar Patterson Miller beror på att hon vill komma ner på djupet hos sig själv och se vem hon verkligen är utan den yttre fasaden. Patterson Miller anser att det inte går att placera Hemingways kvinnliga karaktärer i några former och de ska därför inte ges några litterära hållpunkter som tvingar på texten sin agenda. Samtidigt anser hon dock att hon på ett sätt kan motsäga sig själv eftersom hon trots allt tycker att vissa generaliseringar kan göras gällande Hemingways kvinnliga karaktärer som att de är kvinnliga, intuitiva, realistiska, direkta, tysta och principfasta och att de har en benägenhet att vara risktagare samtidigt som de försöker skapa ordning i sina liv (Patterson Miller, 2002).

Whitlow har i sitt verk *Cassandra's daughters* valt att systematiskt gå igenom kvinna efter kvinna i Hemingways verk för att motbevisa de kritiker som menar att Hemingways kvinnliga karaktärer är ytliga och enkelsidiga, samt finns i två versioner. Whitlow menar att det finns ett djup i Hemingways kvinnliga karaktärer som kritiker inte ser, eller inte vill se. Whitlow tar bland annat upp kritiker som Leslie Fiedler och Philip Young, för att nämna ett par av de som valt att göra förenklade tolkningar av de kvinnliga karaktärerna. Han beskriver bland annat, att Fiedler är en av dem som är mest extrem i sin dikotomi av kvinnokaraktärerna, vilken helt baseras på sexuella preferenser, medan Young delar upp Hemingways kvinnor i elaka, destruktiva fruar och i föremål för dagdrömmar (Whitlow 1984).

3. Metod

En hermeneutisk vetenskapsinriktning utgår från en intentionalitet i människors livsmöten, dvs. att deras motiv realiserar sig i handlingar, språk och gester. Människor lever i ett bestämt historiskt och nutida sammanhang och tillhandahåller en uppsättning gemensamma begrepp och symboler. Även de materiella ting som omger oss går att tolka. Sammantaget utgör allt detta vår verklighet, och inom ramen för den tolkar och förstår vi omvärlden (Olsson & Sörensen 2007, s. 99).

I arbetet med min uppsats har jag valt att studera befintlig forskning som på något sätt har att göra med Hemingway och kvinnor i liv och verk. Jag har läst olika biografier om Hemingway för att få kunskap om kvinnorna i hans liv. Dessutom har jag närläst Hemingways texter och därefter gjort egna systematiska iakttagelser och karakteriseringar av kvinnokaraktärerna som jag sedan genom jämförelser och diskussioner relaterar till den befintliga forskningen. Genom att använda mig av denna metod anlägger jag ett hermeneutiskt synsätt i och med att jag i mitt arbete tolkar Hemingways kvinnor och försöker förmedla denna tolkning, vilket är meningen med det hermeneutiska forskningsperspektivet. Genom att använda frågorna vad, var, hur och varför i tolkningsarbetet, försöker man nå en fördjupad förståelse (Olsson & Sörensen 2007). Palm menar att oavsett vilken metodisk eller teoretisk tillämpning man använder sig av inom litteraturforskningen, kan hermeneutiken ses som en allmängiltig benämning på denna texttolkning som arbetet faktiskt innebär (Palm 2002). En annan aspekt som styrker det hermeneutiska perspektivet i undersökningarna, är Asa Bergers. Han menar att texten är det som är i fokus för hermeneutiken och skiljer sig därmed från bland annat receptionsteorin där det är läsaren av texten som står i centrum (Asa Berger 1999).

Själva arbetet med uppsatsen är till viss del induktivt, eftersom jag drar slutsatser baserade på mina empiriska undersökningar. Eftersom min forskning går ut på att tolka och skapa en förståelse för kvinnorna i Hemingways verk anser jag att denna metod är den bästa, trots att en induktiv metod egentligen förutsätter kvantitet (Thuren 2009). Om antalet egenskaper hos de olika kvinnliga karaktärerna i verken hade varit målet i min undersökning, hade ett positivistiskt synsätt med en deduktiv metod varit betydligt lämpligare.

4. Empiri

4.1 Och solen har sin gång – Lady Brett Ashley

Enligt Burgess bygger *Och solen har sin gång* på fiestan i Pamplona 1925, som Hemingway och Hadley Richardson närvarar vid tillsammans med Lady Duff Twysden och Harold Loeb (Burgess 1984). Alla dessa individer har fått vara med i skapandet av karaktärerna i boken, och både lady Duff Twysden och Hadley Richardsson har bidragit till karakteriseringen av lady Brett Ashley, tillsammans med flera andra (Barlowe 2002).

Den yttre bilden som man får ganska snabbt av Brett är att det är en viljestark kvinna. Hon är dominant och tar vad hon vill ha när det gäller män. Hon är vacker, med sitt korta hår och sin välformade kropp, och kan vara väldigt charmerande vilket gör att män förälskar sig lätt i henne.

Brett såg förbannat bra ut. Hon var klädd i yllejumper och tweedkjol. Det var hon som började med allt det där. Hon var byggd med kurvor som en racerbåt, och man gick inte miste om något av dem i den där yllejumpern (Hemingway 1926, s. 26).

Längre fram får vi veta att hon var frivillig sjuksköterska under kriget och då förlorade hon sin älskade i tyfus. Senare gifte hon sig med en sjöofficer ur den engelska adeln som misshandlade och hotade henne till livet. Det är av denne man hon fått sin titel. I boken ligger hon i skilsmässa med sin man och ska istället gifta om sig med en fattig skotte. Detta till trots har hon affärer med olika män. Brett både röker och dricker i stor utsträckning precis som de övriga karaktärerna i boken. Ett annat återkommande moment i boken vad gäller Brett, är att hon gärna badar, vilket även Jake, bokens manliga huvudperson, gör. Badet blir som en koppling mellan de två, som hyser en kärlek för varandra men inte kan följa den. Brett säger vid ett tillfälle att om de flyttade ihop, skulle hon bara bedra honom hela tiden och underförstått genom boken får vi en aning om att Jake är oförmögen att fysiskt älska.

O, Jake, sa Brett, vi kunde ha haft det så förbannat fint tillsammans. Framför oss satt en beriden polis i khaki och dirigerade trafiken. Han höjde batongen. Bilen bromsade plötsligt så att Brett trycktes intill mig. – Ja, sa jag. Är det inte en vacker tanke? (Hemingway 1926, s253)

Patterson Miller skriver i sin avhandling *In Love with Papa*, att Brett är en kvinna som är medveten om, men också fångad av sin skönhet. Hon försöker krossa bilden av sig själv

samtidigt som hon skapar den och hennes nyckfullhet, rastlöshet och oförmågan att ta ansvar speglar hennes ökade medvetenhet av sina oförverkligade förhållanden och sitt oförverkligade jag. Patterson Miller menar också att badandet inte har med känslan av att behöva rena sig från skuldkänslan över att hon utnyttjar män, utan den speglar ett behov av att gå under ytan och komma in på djupet av sig själv bakom fasaden som hon sätter upp. Eftersom Brett fruktar ensamheten behöver hon ständigt mäns bekräftelse. (Patterson Miller 2002)

I skapandet av karaktären Brett använde sig Hemingway av flera olika kvinnor i sin närhet. Zelda Fitzgerald fick bidra med sin nonchalanta charm och snabba svar på tal. Hennes förtjusning av fester som varade långt in på småtimmarna, aptiten på manlig beundran och behovet av att ideligen bada är också drag som Zelda Fitzgerald hade och som Hemingway gav Brett som karaktärsdrag. Bretts efternamn, Ashley, hämtade Hemingway från den engelska aristokratin där en Edwina Ashley ”denna eleganta, livfulla, hektiskt njutningslystna enormt rika unga kvinna” (Lynn 1989, s. 283) gifte sig med Louis Mountbatten som var barnbarnsbarn till drottning Victoria I. Utseendet fick Brett av Duff Twysden en annan kvinna i Hemingways närhet som drog till sig hans uppmärksamhet. Det i utseendet som Hemingway mest uppskattade hos Duff Twysden är det som framhävs i beskrivningen av Brett. Jake Barnes säger om Brett och hennes utseende att hon har ”kurvor som en racerbåt” och håret som är kort är ”tillbakaborstat som på en pojke. Utöver dessa gemensamma tecken med Duff så bär Brett en filthatt av herrmodell, vilket även Duff gjorde, och tål även sprit ”med en motsvarande elegans” (Lynn 1989 s 285) Dessa två kvinnor är de som haft störst inverkan i karakteriserandet av Brett men även Hadley, Hemingways första fru, finns i Brett i det att hon är den kvinna Jake älskar, men inte kan finna sexuell tillfredsställelse med och Agnes von Kurowsky, sköterskan som Hemingway träffade under kriget, bidrar till Brett i sjuksköterskerollen (Lynn 1989). Beträffande Bretts karaktärsdrag att förödmjuka män, skulle både Duff och Zelda kunnat vara förebilder, men enbart som ersättare för Grace Hall Hemingway, Hemingways mor. Hemingways syster Sunny har i en intervju 1978 sagt om modern att hon var svår att komma överens med på grund av hennes starka åsikter, men fadern dyrkade henne och när hon kom in i ett rum lade alla märke till henne (Kert 1983), vilket är drag som väl stämmer överens med karaktären Brett.

Enligt Lynn lät dock Hemingway förstå att även om man kan urskilja både verkliga och uppbyggda kvinnor i Brett, är det en man som använts för att forma henne (Lynn 1989). Hemingway har själv sagt i ett brev om *Och solen har sin gång* att ”Jag försökte skildra en

personlighets sönderfall i kvinnan Brett - det var den centrala historien och jag misslyckades med att göra det...” (Lynn, 1989 s. 331). Jamie Barlow tar i *Re-Reading Women* upp en teori om att Brett är en del i Hemingways införlivade och omedvetna problem med starka kvinnor som modern, Agnes von Kurowsky och Hadley Richardson (Barlow 2002). Dessa kvinnor satte upp normen som andra kvinnor sedan jämfördes med. Hemingways kvinnor i hans verk är således inte en spegling av kvinnor i allmänhet utan snarare en spegling av Hemingways psykiska kamp med kvinnor (Barlow 2002).

4.2 Farväl till vapnen – Catherine Barkley

Farväl till vapnen har sedan den publicerades, överlag fått ta emot positiv kritik. Det finns dock kritiker, som till exempel B.E. Todd och Dwight Macdonald, som har menat att det är en tråkig bok. Det som däremot har fått utstå hårdast kritik, är hur karaktären Catherine Barkley skildras. Flera kritiker har påstått att hon är en ytlig och fånig karaktär, och att det inte finns någon som helst verklighetsförankring i skildringen av henne (Whitlow 1984). Detta menar Whitlow är helt fel bild och att man då inte ser de psykologiska problemen som Catherine har, utan att man jämför henne med en normal person utan några problem (Whitlow 1984). Kert menar däremot att Hemingway förevigade Agnes von Kurowsky som Catherine Barkley, hans idealkvinna, undergiven och full av kärlek, när han skrev *Farväl till vapnen* (Kert 1983).

De första kapitlen i *Farväl till vapnen* leder oss läsare in i berättelsen genom att en jag-berättare beskriver omgivningarna och upplevelserna som berättaren och hans soldatkamrater har. Därefter leds läsaren in i militärförläggningen där männen, deras skämt samt prat om kvinnor och permission dominerar. Det är rått och smutsigt och Frederick Henry (i fortsättningen kallad Henry), en amerikansk löjtnant som tjänstgör i ambulansskåren i Italien under första världskriget, är en man som inte varit kär utan ser till att tillfredsställa sina behov på de sätt som finns, till exempel genom att gå på bordell. Inte förrän Henry kommer tillbaka från sin permission, nämns miss Catherine Barkley första gången och då i samband med att det kommit nya, vackra flickor till förläggningen. Wagner-Martin menar att handlingen drivs framåt med berättelsen om Frederic Henry och Catherine Barkley och att alla kapitel bygger upp en förväntan om och stöttar detta vi-perspektiv (Wagner-Martin 2002).

Om man tittar på beskrivningarna av Catherine Barkley, är adjektiv som söt och vacker återkommande i texten när hon omnämns ur Henrys perspektiv. I andra sammanhang ges Catherine beskrivningar som att hon är en gudinna och kall. Vi får tidigt veta att Henry har

bestämt sig för att inte bli kär i henne, trots att Catherine uppmanar honom att säga att han älskar henne. Lite senare, i samband med ett möte som inte blir av, upptäcker han dock att han har någon form av känslor för henne "...men när jag inte kunde träffa henne kände jag mig ensam och ihålig." (Hemingway 1929, s. 44).

Det är Catherine som styr den fysiska kontakten dem emellan fram till den punkt då Henry såras i kriget. Henry ber om att få kyssa henne vid flera tillfällen men enbart vid rätt omständigheter, i Catherines ögon, går hon med på det. Vid den första kyssen ger hon dessutom Henry en örfil för att han mot hennes vilja kysser henne. Dock leder detta till att hon efteråt tillåter honom att kyssa henne. Efter att Henry blivit sårad ändras den fysiska kontakten på så sätt att den tas till en ny nivå. När Catherine väl anländer till Henrys sjukvistelse blir det ett kärt återseende och även om Catherine hävdar att Henry inte är stark nog låter hon honom få sin vilja fram, efteråt får vi veta att "Lidelsens storm hade lagt sig..." (Hemingway 1929, s. 95) och Henry uttrycker nu sin kärlek till Catherine som dock menar att de måste vara försiktiga.

Sommaren spenderar de med att låtsas vara gifta och umgås så mycket som möjligt. Henry visar tendenser till att vara svartsjuk, vilket även Catherine gjort tidigare i deras förhållande, medan Catherine menar att han är löjlig som är svartsjuk på en död. Enligt Catherine ska han vara glad att hennes fästman dog för i annat fall hade de inte träffats. "Jag har en hel massa fel, men jag är trogen." (Hemingway 1929, s. 117) säger Catherine i samband med detta samtal.

Sommaren tar slut och Catherine har blivit gravid. Hon är orolig att Henry ska bli arg och upprörd när hon berättar det och ber om bekräftelse att så inte är fallet. Henry skickas tillbaka till fronten och vädret blir sämre och sämre, likaså krigsläget. Så småningom lyckas dock Henry ta sig tillbaka till Catherine, under flykt och återseendets glädje är stor. Catherine förebrår honom en del men lyckan överväger det mesta. Då en arresteringsorder utfärdas på Henry bestämmer de sig för att fly. De rör till Schweiz och samhörigheten och kärleken mellan dem är nu självklar. Tryggheten och lugnet infinner sig, de talar om bröllop men Catherine vill vänta till efter barnet är fött. Hon vill vara smal och vacker när hon gifter sig. När förlossningen sätter igång njuter Catherine, inledningsvis, av värkarna men när de inte ger något känner hon sig dålig. Hon får eter för att klara plågorna vilket berusar henne och gör henne lycklig. Förlossningen slutar med kejsarsnitt och barnet överlever inte, vilket Henry

kan acceptera så länge hans Catherine överlever. Catherine drabbas dock av blödningar och inser själv att hon kommer att dö och hon försöker då trösta Henry med att säga att hon inte är rädd för att dö. ”Var inte ledsen, älskling, sade Catherine. Jag är inte ett dugg rädd. Jag bara tycker det är så hårt.” (Hemingway 1929, s. 334).

4.3 Över floden in bland träden – Contessa Renata

I ett av Hemingways senare verk, *Över floden in bland träden*, möter vi den 50-årige överste Richard Cantwell och den 19-åriga Renata i Venedig och vi får följa deras förhållande. Genom hela boken framställs Renata som en god och vacker flicka som inte tar till fåfånga eller elakheter och som står för det hon gör. Hemingway skapade henne med hjälp av Adriana Ivancich och den fantasibild han hade om henne. I det första mötet med Renata får man som läsare följande beskrivning:

Så kom hon in i rummet, strålande i sin ungdom och långa, högresta stolta skönhet och virrvarret som vinden ställt till i hennes hår. Hon hade blek nästan olivfärgad hy, en profil som kunde krossa ens eget eller nån annans hjärta och hennes mörka hår med sin levande lyster hängde ner över axlarna. (Hemingway 1950, s. 75)

Denna beskrivning av hur Renata ser ut, är definitivt inte så adjektivfattig och dold som många andra av Hemingways beskrivningar är. Detta fortsätter i romanen när översten funderar över olika aspekter av Renatas utseende och för att ge ett exempel, beskrivs även Renatas ögon ingående.

Dom är antagligen det vackraste av allt det vackra hon har med dom längst äkta ögonfransar jag nånsin har sett och hon använder dom aldrig till nåt annat än att se på en med, ärligt och uppriktigt. (Hemingway 1950, s. 80)

Vid det första mötet får vi utöver skildringen av utseendet veta att Renata är 19 år. Vi ges aningar om Renatas personlighet genom att små antydningar om bland annat hennes röst som ”var dämpad och känslig”, att hon rodnar med mera. Detta i sin tur leder till tankarna att Renata är en lite blyg och tillbakadragen flicka men som i samtalet med översten, om deras kärlek, blommar ut och tar för sig. Hon beskriver bland annat vid ett tillfälle för översten hur hon drömt om honom och hans hand. En scen där Renata inte alls framstår som den lite blyga och tillbakadragna flicka, som tidigare.

”Kära du, inte så”, så hon. ”Jag vill så gärna känna den, för hela förra veckan, varenda natt eller jag tror nästan varenda natt, drömde jag om den och det var en underlig förvirrad dröm och jag drömde att den var Herrens hand.” ”Det var illa. Det borde du inte göra.” ”Jag vet det. Det var bara som jag drömde.” Du har väl inte käkat opium, va?” ”Jag förstår inte vad du menar och låt bli att driva med mig när jag talar om nånting för dig på fullt allvar. Jag drömde precis som jag säger.” ”Vad hade handen för sig?” ”Ingenting. Eller det kanske inte stämmer riktigt. I stort sett var det bara en hand.” (Hemingway 1950, s. 79)

I sinom tid får vi även veta att Renata vill att översten ska kalla henne dotter, trots det incestuösa intrycket det ger, med tanke på vilka känslor de hyser för varandra och att deras kärlek inte alls håller sig på den icke-fysiska sidan. Detta epitet är sedan frekvent återkommande i dialogen mellan Renata och översten, sida efter sida. Det omvända att Renata kallar översten för far eller liknande inträffar dock aldrig.

”Fan ta mig om du inte skulle passa som militär, du med din stränga logiska hjärna och ditt underbara minne.” (Hemingway 1950, s. 211). Det är inte bara beskrivningar gällande Renatas skönhet, godhet och kärlek som ges i boken, utan hon är även djupt fascinerad och intresserad av överstens upplevelser i kriget, samt att i citatet ovan framställs hon som skarp och klok.

Från det att vi får möta Renata, umgås hon och översten frekvent fram till den tidpunkt, i slutet av boken, då översten ska ut och jaga and. Då får vi en aning om att nu är deras öde förseglat och den ljuva kärlekshistorien har nått sitt slut. ”Nu reser vi på oss och kysser varann och säger adjö.” ”Vad innebär det?” ”Jag vet inte”, sa översten. ”Det är väl nånting som var och en får fundera ut själv.” (Hemingway 1950, s. 252)

Över floden in bland träden var Hemingways första verk på tio år och kritikerna gick hårt åt den, men det fanns även skribenter som försvarade Hemingway. Raymond Chandler menade på att även om det inte är en av de bättre böckerna Hemingway skrivit så skulle kritikerna inte kunnat göra det bättre själv och Evelyn Waugh skrev att:

Bakom gormandet och förbannandet och knytnävskamperna har han en elementär känsla för ridderlighet – respekt för kvinnor, medkänsla med de svaga, kärlek till äran – som hela tiden tränger igenom. (Lynn, 1989 s. 554)

4.4 Snön på Kilimanjaro

I Snön på Kilimanjaro kastas vi, efter en kort beskrivning av Kilimanjaro, rakt in i den karga, kortfattade dialogen mellan Harry och hans kvinna, Helen, som vi inte får veta namnet på förrän på näst sista sidan.

Det bästa med det här är att det inte gör ont” sa han. ”Det är därigenom man kan veta att det har börjat.” ”Är det säkert att det inte gör ont?” ”Absolut. Fast jag tycker det är tråkigt med lukten. Det måste vara obehagligt för dig.” ”Säg inte så där! Snälla du, säg inte så där.” (Hemingway 1996, s. 49)

Helen är en kärleksfull kvinna som inte vill kännas vid det faktum att hennes man är döende. En kvinna som livet inte behandlat alltför varsamt eftersom hon tidigt blev änka och senare förlorade ett av sina barn, och som materiellt sett är välförsedd. I hela novellen vädjar hon till Harry om att inte gräla, inte dricka och att våga ha hopp om en räddning ”Man kan inte dö om man inte ger upp” (Hemingway 1996, s. 51). Hennes yttre beskrivs som att ”Hon såg ännu bra ut, tänkte han, och hon hade en trevlig kropp... hon var inte direkt söt men hade ett ansikte som han tyckte om...” (Hemingway 1996, s. 57). Hon kan även antas vara intellektuell, eftersom böcker är en stor del av hennes liv och hon är även en skicklig skytt. Detta är två karaktärsdrag som inte är helt typiska för den kategoriserade kvinnan i Hemingways verk. Detta innebär dessutom att bilden av den dikotomiserade kvinnan, att hon antingen är en ”bitch” /elak fru eller en vek och värnlös varelse enligt den bild som forskare som Maycomber och Young, har, inte stämmer.

”Hon sköt mycket bra, detta goda och förmögna stycke, denna kärleksfulla vårdarinna och förstörare av hans talang. Prat. Han hade själv förstört sin talang.” (Hemingway 1996, s. 56). Detta citat säger inte allt, men mycket om Helen och om hur Harry ser på henne. Att å ena sidan använda sig av ordet stycke och å andra sidan kärleksfulla vårdarinna, i beskrivningen av Helen skapar en komplexitet som gör en dikotomisering ännu mer omöjlig enligt mig. Att kalla en kvinna för stycke, ger en negativ klang och skulle, om det stod för sig själv, kunna vara en anledning att kategorisera Helen som en ”bitch”, men i och med att det omges med andra positiva beskrivningar av Helen, är det snarare ett bevis på att hon är en mer komplex varelse än att enbart vara en ”bitch”.

Förvisso beskrivs Helens tidigare liv med att hon förlustat sig med både män och alkohol när barnen inte längre behövde henne, vilket ytligt sett kan ses som en av de (enligt Maycomber

som Whitlow hänvisar till), onda och destruktiva kvinnorna i Hemingways verk (Whitlow 1984). Whitlow tar även upp andra litteraturkritiker, som menar att Helen kan kategoriseras som en av Hemingways bitches, vilket Whitlow själv starkt motsätter sig och pekar istället på just det faktum, som nämns här ovan, att hon är en kärleksfull kvinna, en kvinna som ger där Harry tar (Whitlow 1984). Helen försöker vid flera tillfällen i texten, vara Harry till lags och hon ber honom om att inte såra henne eller tillintetgöra henne.

I *Snön på Kilimanjaro* är det Helen som är den förmögna och Harry skulle kunna leva ett gott liv på hennes bekostnad. Även Hemingway gifte sig med en välbeställd kvinna, Pauline Pfeiffer, men det ska dock inte ses som enda anledningen utan Pauline hade en originalitet och ett djup som Hemingway föll för (Kert 1983). När Hemingway skrev *Snön på Kilimanjaro*, lade han in oroande budskap till Pauline, enligt Kert. Han var rädd för att Pauline, som var hans kärleksfulla vårdarinna, skulle få honom att stagnera i sin förmåga att skriva (Kert 1983). Värt att notera är även att Hemingway under sitt förhållande med Pauline Pfeiffer, skar sig i foten och utvecklade kallbrand, precis som Harry i verket. Hemingway tillfrisknade dock igen.

5. Analys

Jag anser att Hemingways fiktiva kvinnor alla bär tydliga drag av de kvinnor som hade störst roll i hans liv under den tidpunkt som verken skrevs. Catherine Barkley i *Farväl till vapnen* har präglats av Agnes von Kurowsky. Lady Brett Ashley i *Och solen har sin gång* har formats av lady Duff Twysden, Hadley Richardson och Zelda Fitzgerald. Adriana Ivancich fick vara modell för Renata i *Över floden in bland träden* och Helen i *Snön på Kilmandjaro* har drag från Hemingways fru Pauline Pfeiffer.

Ytligt sett går det att dikotomisera Hemingways fiktiva kvinnor då de kan ses som antingen veka, värnlösa varelser som till exempel Catherine Barkley i *Farväl till vapnen*, eller som ”bitches” där Lady Brett Ashley i *Och solen har sin gång* är ett tydligt exempel. Efter närläsning av verken och med biografier i bakgrunden ser jag det dock inte som så enkelt längre. De är alla varelser med flera olika egenskaper och egenheter, som dessutom är beroende av människorna runtomkring, precis som männen i verket är. De är betydligt mer komplexa på djupet än vad många tidigare kritiker ansett, det är bara en fråga om hur man väljer att titta på dem. Provocerande skulle man kunna säga att de (då de i flesta fall är män) som väljer att vara så generaliserande vad gäller kvinnorna i Hemingways verk, kanske har en önskan om att det är så kvinnan ska vara i det verkliga livet.

Det kvinnorna faktiskt har gemensamt är att de alla beskrivs som vackra, dock på olika sätt. Catherine Barkley i *Farväl till vapnen* är den kyliga gudinnan, Renata i *Över floden in bland träden* är den unga vackra flickan med ett fantastiskt hår, Brett Ashley i *Och solen har sin gång* framställs som bombnedslaget med otroliga kurvor och en tuffare stil med sitt korta hår, och slutligen Helen i *Snön på Kilimanjaro* beskrivs som vacker för sin ålder, även om hon inte kan kallas söt, och med en snygg kropp. Det är kanske inte så konstigt att alla dessa kvinnor beskrivs som skönheter på olika sätt, då deras verkliga förebilder såg bra ut även de. Överlag var de kvinnor som Hemingway omgav sig med skönheter. Jag har i studierna av biografier inte funnit någon motsats i detta avseende.

Catherine Barkley har många olika egenskaper och förändras till viss del genom verket. Till att börja med framstår hon i mina ögon som en väldigt osäker varelse som försöker behålla ett avstånd och vara kylig, vilket hon även framställs som ur andra karaktärers perspektiv. Rinaldi kallar henne för en fager, kylig gudinna vid ett tillfälle och ms Walker gillar inte Catherine och uttrycker även sitt ogillande till Henry. Osäkerheten visar sig bland annat när

Catherine ber Henry att säga att han älskar henne. Det uppstår även ett ställe i mitten av boken, då det regnar ute och Catherine blir förtvivlad för att hon förknippar regnet med död och hon är rädd för att dö, eller att Henry ska dö. Roger Whitlow menar att Catherine har psykiska problem vilket ovanstående osäkerhet och rädslor är exempel på (Whitlow 1984). Kerts påstående om att Catherine Barkley skulle vara en förfining och önskebild av Agnes von Kurowsky (Kert 1983) blir därmed svår att hålla fast vid om man anlägger samma perspektiv som Whitlow (Whitlow 1984).

Successivt som kärleken mellan Henry och Catherine växer och blir starkare förändras Catherine, enligt mig, på så sätt att hennes osäkerhet dämpas. När graviditeten är ett faktum och oron över att Henry ska bli upprörd lagt sig blir Catherine bara starkare och starkare. Hon följer Henry och stöttar honom. När så det faktum står klart, att hon inte kommer att överleva sin förlossning är det en helt annan Catherine än den vi stötte på i början. Hon har ett lugn och rädslan över att dö är försvunnen. Hennes enda åsikt är enbart att det är synd att det går som det går. Denna utveckling av karaktären ser jag som att hon med hjälp av Henry återfår sin sinnesbalans, vilket förvisso kan ses som ett beroende av en man, eller ännu hellre ett beroende av en annan människa. Detta anser jag dock inte vara något problematiskt utan snarare som något naturligt i människans tillvaro. Genom andra helas vi och utvecklas som personer.

När vi först får möta Renata i *Över floden in bland träden* är det hennes skönhet som är hennes främsta attribut. Efterhand som man läser verket är det dock kärleken mellan henne och översten som, varvat med krigshistorierna översten berättar, står i centrum. Det finns en tillbakahållen passion som inte får levas ut helt och hållet. Renata kan absolut inte, enligt mig, karakteriseras som en av Hemingways "bitches" eller som en av de veka, romantiska dagdrömmarna, eftersom hon inte har enbart den ena sidans drag. Maycomber som Whitlow refererar till, menar att Hemingways kvinnliga karaktärer är antingen onda och destruktiva eller veka och dagdrömmare (Whitlow 1984). Renata är ingen vek dagdrömmare, hon är däremot en mjuk och kärleksfull kvinna, som älskar en man med en kärlek dömd att gå i stå. Där har vi däremot ett visst destruktivt beteende hos henne.

Helen i *Snön på Kilimanjaro* har den egenskapen att hon går helt upp i olika saker vid olika perioder i sitt liv. Till exempel, när hennes första make avled, gick hon under en tid helt upp i barnen. Hon har haft perioder då det varit spriten som varit det primära i hennes liv och hon

har även använt sig av män som ett sätt att låta sig uppslukas. I detta nu, som novellen utspelar sig är det Harry som delvis är föremålet för hennes uppslukande. En viss betydelse kan hans skada ha i detta sammanhang, då hon på grund av denna vårdar honom och är väldigt kärleksfull. Samtidigt är hon en intelligent och beläst kvinna, som dessutom har den egenskapen att hon är en duktig skytt och hon fäller själv antilopen som serveras till middag i ett stycke i *Snön på Kilimanjaro*. Det finns flera likheter mellan Helen och Pauline Pfeiffer, Hemingways andra fru. Till exempel så är det de båda som, i respektive förhållande, går in med ett större ekonomiskt kapital än mannen. Pauline låter sig dessutom, precis som Helen, fullständigt uppslukas av kärleken till sin man. Som tidigare nämnts, anser flertalet kritiker att Helen tillhör Hemingways bitches, något som jag, precis som Whitlow (1984) motsätter mig. En anledning till att man tillskriver henne denna karaktärisering är, att eftersom hon är den i förhållandet som har pengar, också är den som har makt och därmed korrumpierar den skrivande mannen. Om man väljer att läsa novellen med den inställningen, väljer man också att bortse från det faktum att hon är en kvinna som vill göra allt för sin man, och att Harry faktiskt erkänner för sig själv att det är inte hennes fel att skrivandet inte flyter på som önskvärt vore, utan att det är hans eget. En annan aspekt av att välja att ha inställningen att det är kvinnans fel att mannen inte kan skriva, är att man därmed gör mannen till ett viljelöst offer, utan förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för sitt eget liv, vilket för mig låter som en besynnerlig tankegång om det skulle vara på det viset, att det var så Hemingway resonerade.

Harrys funderingar ”Hon sköt mycket bra, detta goda och förmögna stycke, denna kärleksfulla vårdarinna och förstörare av hans talang. Prat. Han hade själv förstört sin talang.” (Hemingway 1985 s. 56) tycker jag dessutom är väldigt belysande i att det faktum att det inte går att göra en stereotyp av Helen. Hon är en mer komplex varelse än antingen det ena eller det andra, med både goda och sämre sidor. Inte heller någon annan kvinna i Hemingways verk är så enkel som de verkar vara på ytan. Hemingway har använt sig av olika drag från de olika kvinnorna som figurerat i hans liv, men inte heller det innebär, enligt mig, att det bara finns två kvinnotyper i hans verk. Eller är det så att vi som läsare också är präglade av vår samtid, precis som författaren var i skrivandets stund, att vi därmed ser saker som en läsare för 50 år sedan inte såg?

6. Metoddiskussion

Genom att dels läsa biografier och tidigare forskning på området, dels närläsa Hemingways verk och titta på hur kvinnorna skildras vad gäller deras yttre och inre, öppnas en ny dimension eftersom läsningen av biografierna gör att verkligheten, då, färgar av sig på verken. Jag anser att detta har varit det bästa sätt att arbeta på eftersom jag på så sätt fått fram fakta om de verkliga kvinnorna och har kunnat se likheter hos de fiktiva kvinnorna. Genom att läsa om tidigare forskning som gjorts på området blir jag förvisso påverkad av de åsikter som uttrycks, men då jag inte börjar läsa dessa förrän en bit in i arbetet har jag redan bildat en åsikt själv, grundad på biografierna och de skönlitterära verken. Av denna anledning anser jag inte att det är ett problem att jag till viss del påverkas, eller snarare att mina åsikter stärks genom de rapporter som lästs.

Som sagts i kapitel tre om metoden, är själva arbetet med uppsatsen induktivt, eftersom jag drar slutsatser baserade på mina empiriska undersökningar. Ett problem med denna är att det undersökta materialet är begränsat och detta gör att validiteten kan ses som otillräcklig eftersom induktion egentligen förutsätter kvantitet (Thuren 2009). Anledningen till att jag ändå använder mig av denna metod är att den trots sina problem, är den metod som lämpar sig bäst i sammanhanget eftersom det är litteraturforskning jag arbetar med, där tolkning och förståelse av kvinnorna i Hemingways verk är det viktiga, inte antalet kvinnliga karaktärer eller antalet egenskaper hos de olika kvinnliga karaktärerna i verken. Hade det senare varit målet med min undersökning hade ett positivistiskt synsätt med en deduktiv metod varit betydligt lämpligare.

7. Sammanfattning

Det finns en hel del forskning om Hemingways fiktiva kvinnor men den är till stor del inriktad på huruvida kvinnorna går att dikotomisera eller inte. Annan forskning som gjorts är om kvinnorna i Hemingways liv och vilken betydelse de haft för honom. Syftet med uppsatsen är därför att undersöka hur kvinnorna framställs i några av Hemingways verk och för att se om det finns några likheter mellan dessa och de kvinnor som figurerade i hans liv.

Litteratur som använts i arbetet är biografier om Hemingway av Burgess (1984), Hotchner (1970), Kert (1999) och Lynn (1989), rapporter som på något sätt avhandlar de kvinnliga karaktärerna i Hemingways verk av Barlow (2002), Patterson Miller (2002) och Whitlow (1984) samt verk av Hemingway. Eftersom en uppsats baserad på alla Hemingways verk och kvinnliga karaktärer skulle bli för stor, har fyra verk och kvinnor valts ut. Verken som valts är *Och solen har sin gång*, *Farväl till vapnen*, *Över floden in bland träden* och *Snön på Kilimandjaro*. Valen har varit delvis slumpmässiga med enbart ett par krav, att det finns tydliga kvinnokaraktärer och att de representerar olika stereotyper.

Då jag valt att närläsa Hemingways texter och göra egna systematiska iakttagelser och karakteriseringar av kvinnokaraktärerna som jag sedan genom jämförelser och diskussioner relaterar till den befintliga forskningen. Detta innebär att jag använder en hermeneutisk metod. Arbetet med uppsatsen är dessutom induktivt, eftersom jag drar slutsatser baserade på mina empiriska undersökningar.

De resultat som jag kommer fram till är att Hemingways fiktiva kvinnor är präglade av de verkliga kvinnor som fanns i Hemingways närhet. De är också präglade av den tid de uppstått i. Med dessa två delar som grund vill jag dessutom påstå att Hemingways fiktiva kvinnor därmed inte går att dikotomisera utan är mer komplexa varelser än vad en del forskare vill göra gällande och att de är beroende av personer i sin omgivning, vilket också präglar hur de beter sig.

Källförteckning

Litteratur:

- Asa Berger, A. (1999) *Kulturstudier – Nyckelbegrepp för nybörjare*, Studentlitteratur, Lund
- Barlow, J. (2002) *Re-Reading women I*: Broer, L. R. & Holland, G. (2002) *Hemingway and women – female critics and the female voice*, (s. 3-32) The University of Alabama Press, Tuscaloosa, Alabama
- Barry, P. (2002) *Beginning theory – An introduction to literary and cultural theory*, Manchester University Press, Manchester
- Berseth Nilsen, K. Romøren, R. Seip Tønnessen, E. Wiland, S. (1998), *Att möta texten – Litteraturteori och textanalys ur fyra perspektiv*, Studentlitteratur, Lund
- Burgess, A. (1984) *Hemingway* Brombergs, Stockholm
- Burman, C. (2002) Biografisk litteraturforskning. I: Bergsten, S. (red) (2002) *Litteraturvetenskap – en inledning* (s. 71-80) Studentlitteratur, Lund
- Engberg, C. (1993) Feminism. I: Entzenberg, C. & Hansson, C. (1993), *Modern litteraturteori – Från rysk formalism till dekonstruktion, Del 2*, (s. 220-225) Studentlitteratur, Lund
- Hemingway, E.(1929) *Farväl till vapnen*, Bonnier Grafiska Industrier AB, Stockholm
- Hemingway, E. (1926) *Och solen har sin gång*, Bonnier Grafiska Industrier AB, Stockholm
- Hemingway, E. (1942) *Snön på Kilimanjaro*, Bonnier Grafiska Industrier AB, Stockholm
- Hemingway, E. (1950) *Över floden in bland träden*, Bonnier Grafiska Industrier AB, Stockholm
- Hotchner, A. E. (1970) *Papa Hemingway*, Kungliga boktryckeriet P A Nordstedt & Söner, Stockholm
- Kert, B. (1999) *The Hemingway women*, W. W. Norton & company inc., New York
- Lynn, K. S. (1989) *Hemingway: ett författarliv* Forum, Stockholm
- Olsson, H. & Sörensen, S (2007) *Forskningsprocessen – Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*, Liber AB, Stockholm
- Palm A. (2002) *Att tolka texten*, I: Bergsten, S. (red) (2002) *Litteraturvetenskap – en inledning* (s. 189-203) Studentlitteratur, Lund
- Patterson Miller, L. (2002) *In love with Papa I*: Broer, L. R. & Holland, G. (2002) *Hemingway and women – female critics and the female voice*, (s. 3-32) The University of Alabama Press, Tuscaloosa, Alabama

Showalter, E. (1993) Den feministiska kritiken i vildmarken. I: Entzenberg, C. & Hansson, C. (1993), *Modern litteraturteori – Från rysk formalism till dekonstruktion, Del 2*, (s. 226-259) Studentlitteratur, Lund

Thuren, T. (2009) *Vetenskapsteori för nybörjare*, Liber AB, Malmö

Whitlow, R. (1984) *Cassandra's Daughters: The Women in Hemingway*, Greenwood Press, Westport, CT

Internet:

Liukkonen, P. (2008) *Martha Gellhorn (1908-1998)*. Hämtad 2011-11-01
<http://kirjasto.sci.fi/gellhorn.htm>